

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ โครงสร้างลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี

ชื่อผู้เขียน นางสาวสุนทร เกตุอินทร์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภัสสร	ผลเพิ่ม	ประธานกรรมการ
อาจารย์สุรียัพร	พานิช	กรรมการ
อาจารย์ ดร.แสนย์	สายสุภลักษณ์	กรรมการ

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพทอผ้ากะเหรี่ยง จำนวน 10 คน ผู้นำชุมชนจำนวน 1 คน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการทอผ้า จำนวน 10 คน รวมทั้งสิ้น 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เครื่องบันทึกเสียง และกล้องถ่ายภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการการจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตามประเภทของข้อมูล ประมวลผลการศึกษาโดยการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ประวัติความเป็นมาของลวดลายผ้าทอกะเหรี่ยง อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เริ่มจากความเป็นมาของชุมชน ชนเผ่ากะเหรี่ยงได้อพยพเข้ามาในฝั่งไทยเพราะถูกพม่าจับได้ และได้อาศัยในบริเวณที่ลุ่มตามไหล่เขาและใกล้แหล่งน้ำ เริ่มแรกมีผู้คนเข้ามาอาศัยอยู่ในชุมชนประมาณ 5-8 หลังคาเรือน ปัจจุบันได้มีการขยายตัวของชุมชนมากขึ้น ชาวกะเหรี่ยงมีความเชื่อในเรื่องของการทอผ้าว่า ผู้หญิงทุกคนจะต้องทอผ้าเป็น ดังนั้นผู้สูงอายุส่วนใหญ่จึงยังคงให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมการทอผ้าอยู่ และจะสอนการทอผ้าให้กับเด็กผู้หญิงที่มีอายุประมาณ 7-10 ปี ที่มีความสนใจเด็กจะเกิดเรียนรู้การทอผ้าจากการสังเกตและการฝึกหัด

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทอ ได้แก่ กี่เอน ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง กี่เอนทำจากวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติ สำหรับลักษณะโครงสร้างลวดลาย เทคนิคการผลิต และการจัดหมวดหมู่ผ้าทอ

สรุปได้ว่า ลักษณะโครงสร้างหลักของผ้าทอ มีอยู่ด้วยกัน 2 แบบ คือ แบบแรก ได้แก่การทอแบบ
ธรรมดา ซึ่งเป็นการทอผ้าเป็นผืนนำไปตัดเย็บเป็นชุดของเด็กหญิงชาวกะเหรี่ยง และอีกแบบหนึ่ง
คือการทอแบบลวดลาย ผ้าที่ชาวกะเหรี่ยงนิยมทอใช้ ส่วนใหญ่จะมีลวดลายประกอบ ซึ่งนำมาตัด
เย็บเป็นของใช้และเครื่องนุ่งห่มต่างๆ ซึ่งแต่ละประเภทนั้นมีลักษณะการทอไม่เหมือนกัน เรา
สามารถสังเกตได้ว่าผู้ทอ กำลังทอผ้าเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อะไร โดยพิจารณาจากลักษณะของ
ลวดลาย สี และขนาดของผ้าที่ทอ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title Karens' Cloth Woven Design Structure, Ban Rai District,
Uthai Thani Province

Author Miss Sunthorn Ket-In

M. Ed. Vocational Education

Examining Committee

Asst. Prof. Pabahssorn Pholperm	Chairman
Lect. Sureporn Phanich	Member
Lect. Dr. San Saisuphaluck	Member

Abstract

This research aimed to study Karens' cloth woven design structure at Ban Rai District, Uthai Thani Province. The sample group used for this study were 10 cloth weavers, one community leader and 10 people concerning with cloth weaving. The tools used for data collection were a structured questionnaire, an audio tape recorder and a camera. Data were analyzed by grouping information into same category and presented in descriptive form.

The findings of this study were as follows:

The original and development of the Karen cloth woven design structure at Ban Rai began when Karen people in Burma immigrated to Thailand. They settled down on the hillside plain close to water resource. At that time there were only about 5-8 households moved in the area and expanded to be a community now. Karens believed in cloth weaving that every woman must be able to weave cloth. The aged people gave the importance on cloth's culture by teaching young girls at the of 7-10 years who were interested in weaving. The girls learned how to weave through means of observation and practice.

The main tool used for weaving was called a waist loom. This was the most important tool used for weaving. The loom was made from natural materials. As for the cloth in terms of its

design structure, production techniques, and categorized information: it was found that there were two types of main cloth structure, ordinary and design. The ordinary type was woven for girls' dressing. Karen people loved to weave the design type. Most woven cloth contained various designs and was tailored in various dress styles. Those garments looked different from each other so it could be told that which piece of cloth was woven for what purpose of usage by considering the design style, color, and the cloth's size.